

## Dansk Geologisk Forenings møder og ekskursioner december 1969 – december 1970

8. december 1969. *Holger Lykke Andersen* og *Niels F. Schrøder*: Om geoelektriske modstandsmålinger og deres geologiske anvendelse belyst ved eksempler fra et område omkring Aarhus.

Den geologiske modstandsmetode beskrives. Tolkningernes teoretiske muligheder og begrænsninger diskuteres. Som eksempel omtales en undersøgelse udført i området mellem Horsens Fjord og Aarhus. Undersøgelsen har foreløbig ført til fremstilling af et højdekort for den prækvartære overflade. Prækvartæroverfladen karakteriseres af et system af dybt nedskårne dale. Sammenhængen mellem disse og den nuværende overflades morfologi – derunder tunneldalene – diskuteres.

10. december (Aarhus). *Holger Lykke Andersen* og *Niels F. Schrøder*: Samme foredrag (se ovenover).

26. januar 1970. *Arne Noe-Nygaard*: En gennemgang af det geologiske kort over Færøerne.

Derefter: Ordinær generalforsamling.

Formanden, fru *Tove Birkelund*, aflagde årsberetning.

Derpå gennemgik foreningens kasserer, hr. *Erik Heller*, regnskaberne, der var godkendt af revisorerne. Hr. *Hans Pauly* ønskede oplysninger om forholdet mellem kontingentindtægter og fondsmidler (1:2).

Redaktøren, hr. *Valdemar Poulsen*, orienterede om ændringer i publikationsvirksomheden. Hr. *Hans Pauly* havde flere kritiske bemærkninger til ændringerne.

Formanden redegjorde dernæst for oprettelsen af Nordisk Geologisk Association. I den efterfølgende debat deltog bl. a. *Hans Pauly*, *Tryggve Erikson*, *Kaj Hansen*, *Arne Noe-Nygaard*. En tilslutning til associationen blev vedtaget, og hr. *Valdemar Poulsen* valgtes som foreningens repræsentant i associationen for de næste to år.

Næstformanden, hr. *Bent Søndergaard*, redegjorde for bestyrelsens og lovudvalgets udkast til nye love for foreningen. Mange medlemmer deltog i den efterfølgende debat – især hr. *Hans Pauly* havde mange kritiske bemærkninger.

Til formand for foreningen i det kommende år genvalgtes fru *Tove Birkelund*. Den øvrige bestyrelse fik følgende sammensætning: *Mona Hansen*, *Bent Søndergaard*. *Erik Heller*, *Valdemar Poulsen* og *Merete Bjerreskov*. Revisorerne hr. *Sigurd Hansen* og hr. *H. Wienberg Rasmussen* blev genvalgt med akklamation.

9. februar. Ekstraordinær generalforsamling.

Forslag til nye love for foreningen, fremsat af bestyrelsen og lovudvalget, blev vedtaget. Et betydeligt antal nej-stemmer indsendt til foreningen kunne ikke tages til følge efter de gældende love.

Foreningens bestyrelse havde konstitueret sig som følger: Formand: *Tove Birkelund*, næstformand: *Bent Søndergaard*, kasserer: *Erik Heller*, redaktør: *Valdemar Poulsen*, bibliotekar: *Mona Hansen*, sekretær: *Merete Bjerreskov*. *Erling Bondesen* repræsenterer bestyrelsen ved foreningsmøderne i Aarhus.

18. februar (Aarhus). *Svend Saxov*: Færøerne – geofysisk belyst (se referat af foredraget side 39-46).

2. marts. *P. Vallabh Sharma*: Rock magnetism applied to geological problems.

18. marts (Aarhus). *Jörn Thiede*: Om stratigrafi i pelagiske sedimenter i Nordatlanten (se referat af foredraget side 70-72).

15. april (Aarhus). *Niels Spjeldnæs*: Istdid i Sahara. I de sidste år har man fundet spor af en istid i det yngste Ordovicium i Nordafrika. Dette er den manglende kaledoniske istid, og den er tildels meget godt bevaret. Der kendes isskuret underlag, isskurede blokke der slår gennem lagdelingen i varvige sedimenter, og dertil en række glaciale erosionsfænomener, der minder om tunneldale, smeltevandsafsætninger og åse. Sedimenterne er overvejende sandede, hvorved denne glaciation får et afvigende præg. Istdidssporenes geografiske og geologiske placering stemmer i forbavsende høj grad overens med tidligere biogeografiske og palæomagnetiske undersøgelser.

6. april. *Troels Østergaard*: 60'ernes revolution i geo-videnskaberne.

En populær fremstilling af de nye teorier for oceanbundens spredning, kontinentdrift og bjergkædedannelse.

4. maj. *Knud Ellitsgaard-Rasmussen* og *A. Escher*: Kort præsentation af det nye geologisk-tektoniske kort over Grønland.

*Anne-Lise Lykke Andersen*, *Rolf Feyling-Hansen*, *Jørgen Anker Jørgensen*: Mikropalæontologiske undersøgelser af marint Kvartær i Vendsyssel og Jæren (hovedtræk af foredragene er refereret i Årsskrift for 1969, side 61-70).

13. maj (Aarhus). *Troels Østergaard*: 60'ernes revolution i geo-videnskaberne (se 6. april).

7. maj. Ekskursion til Saltholm. Leder: *Alfred Rosenkrantz*.

30. september (Aarhus). *Steen W. Platou*: Uddrag af det bornholmske grundfjelds geologi (se referat af foredraget side 54-63).

Kommentarer.

*Tommy Jørgart*, *Jørn Rønsbo* og *Peter Hansen*:

Der kan rejses en række indvendinger mod det foreliggende foredragsreferat af *S. W. Platou*, idet alt for meget deraf efter vor mening er udokumenteret og ugennemarbejdet. Af pladshensyn nøjes vi med at indskrænke os til følgende:

1. *Platou* anfører, at de tre modeller, der hidtil er opstillet til at gøre rede for udviklingen i det bornholmske grundfjeld »normalt« alle er virksomme (p. 54). Det er muligt, men det kan ikke være den geologiske videnskabs

opgave a priori at erklære det bornholmske grundfjeld for »normalt«. Geologens opgave må være ud fra sit materiale at anføre modeller, han har kriterier for. *Jørgart* (1969) har anført kriterier for, at anatexis har spillet en rolle i dele af det bornholmske grundfjeld, og at i hvert fald størstedelen af grundfjeldet har været igennem et smeltet stadium. *Rønsbo* og *Hansen* har arbejdet under forberedelse, hvor flere kriterier på tilstedeværelsen af granitiske smelter anføres. Indtil nu har ingen af os fundet kriterier for bjergartsdannende metasomatisk virksomhed på Bornholm. På baggrund heraf må det bestrides, at vore interpretationer foretages ved at »overføre geologiske modeller udviklet i andre områder«.

2. Indvendingen under dette punkt drejer sig om *Platou's* »lede-horisont«. Den ukritiske gruppering af alle lyse bjergarter på Bornholm (inklusive apliter og pegmatiter) med Hammer graniten er ikke velegnet som baggrund for petrogenetiske slutninger. Utilstrækkeligheden af denne metode kan belyses mere konkret, idet *Rønsbo* har fundet lyse gangbjergarter, hvis sporelementindhold antyder, at de ingen tilknytning har til Hammer graniten (*Rønsbo*, under forberedelse).

3. Fra Olskerområdet omtaler *Platou* et antal bjergartstyper og angiver deres regionale udbredelse (*Platou*, fig. 2). *Rønsbo* opererer med de samme typer, men angiver en anden udbredelse end *Platou*. *Platou's* model for aldersfølgen af de fire typer Hammer granit kan heller ikke godtages. Variationen i hoved- og sporelementindholdet i bjergarterne sandsynliggør, at den almindelige Hammer granit (massiv og folieret Hammer granit, *Platou*, p. 59) er dannet ved en fraktioneret krystallisation fra et granitisk magma, og at de folierede, aplitiske Hammer graniter er sene differentiater af det samme magma (*Rønsbo*, under forberedelse). En tilsvarende model kan opstilles for området ved Borrelyngen (*Hansen*, under forberedelse).

*T. Jørgart, J. Rønsbo, P. Hansen*

## Litteratur

- Hansen, P.* (under forberedelse): Om Vang granit, Hammer granit, apliter og pegmatiter og disse bjergarters magmatiske oprindelse.
- Jørgart, T.* 1969: Prækambrium. I: *Geologi på Bornholm*. Varv ekskursionsfører nr. 1.
- Rønsbo, J.* (under forberedelse): En petrologisk undersøgelse af Hammer graniten ved Olsker.

## 5. oktober. *Erik Stenestad*: Tunnelbaneboringerne i København.

Den københavnske lagserie fra øvre Kridt til Kvartær blev belyst ved en række nye kerneboringer på strækningen fra Vestre Gasværk gennem den indre by til Sundkrogen.

14. oktober (Aarhus). *Tove Birkelund*: Mesozoikum i Scoresbysundområdet – de foreløbige resultater af tre års feltarbejde.

31. oktober. Årsmøde.

*Vagn Buchwald*: Meteorit- og kometfald. Hertil filmen: »Tunguska«.

*Harry Micheelsen*: Sten fra Månen.

*Katharina Perch-Nielsen*: Nye dybdeboringer i Nordatlanten.

*B. Eske Koch* og *Walter L. Friedrich*: En palæobotanisk-geologisk undersøgelse af brunkuls-lagserien ved Fasterholt, Søby-området. *B. Eske Koch*: Oversigt over problemer og resultater. *W. L. Friedrich*: *Spirematospermum wetzleri* (ingefærfamilien) – et eksempel fra Fasterholt floraen. (Visse af de omtalte resultater er publiceret i »Bulletin of the Geological Society of Denmark«, vol. 20(3), side 169-195).

*Asger Berthelsen*: Fotogeologiske og feltgeologiske undersøgelser i Nordvestsjælland (se referat af foredraget side 64-69).

Årsmødet sluttede med en uformel sammenkomst med koldt bord på Mineralogisk Museum.

18. november (Aarhus). *Viggo Münther*: Den vestgrønlandske basaltformations opbygning og tektonik (ledsaget af farvefilm).

14. november. Ekskursion til klinten ved Molshoved. Leder: *Kjeld Thamdруп*.

23. november. *Niels Spjeldnæs*: Istdid i Sahara.

I de sidste år har man fundet spor efter en istid fra yngste Ordovicium i Sahara. Dette giver i sig selv anledning til interessante palæogeografiske og palæoklimatologiske betragtninger. De palæozoiske sedimenter i dette område blev afsat på et stabilt kraton, og dette i forbindelse med meget gunstige forvittrings- og blotningsforhold gør, at man får et storslået billede af de glaciale fænomener. Man finder isskuret underlag og blokke, varvige sedimenter og man kan følge isbevægelsens retning, smeltevandsdrænering og »tunneldale« – ofte bedre end ved de kvartære glaciationer.

## Møder i Mineralogisk-Petrografisk Klub

december 1969 – december 1970

2. december 1969. Se Årsskrift for 1969, side 114.

3. november 1970. *Ole V. Petersen*: Mineralogiske indtryk fra IMA's 7. kongres – Nodatamadawa minen, en manganforekomst.

## Møder i Petrologisk Klub december 1969–december 1970

10. marts 1970. Valg af nyt præsidium. *G. Platt*: Phase relations in the system nepheline-diopside-sanidine and their significance in the genesis of alkaline rocks.

12. maj. *C. K. Brooks*: The London meeting on the Apollo 11 lunar samples.

28. september. *E. Roeder* (Washington): Petrology of silicate inclusions in lunar rocks.

27. oktober. *H. Wollenberg* (Berkeley): Radioactivity and heat flow in the Sierra Nevada Batholith, California.

29. september. *L. Quashi* (Ghana). Gold mineralisation in Ghana.

## Palæontologisk Klub's 50 års jubilæum

Fra 1936 har klubbens møder været refereret i Meddelelser fra Dansk Geologisk Forening. Herunder bringes en mødeoversigt fra årene 1920–1935. Referaterne er taget fra en mødeprotokol ført af *J. P. J. Ravn*.

## Møder i Palæontologisk Klub 1920–1935

I det sidste års tid havde jeg med forskellige palæontologer drøftet tanken om at afholde tvangfri møder, hvor man kunne fremvise forsteninger og drøfte dermed i forbindelse stående spørgsmål inden for en snævrere kreds af interesserede uden dog at danne nogen egentlig forening. Dansk Geologisk Forening er nemlig efterhånden vokset så stor, og foreningens medlemmer så heterogene, at rent palæontologiske emner ikke egner sig til fremlæggelse i denne forening.

Da tanken vandt udelt tilslutning hos alle dem, til hvem jeg henvendte mig, sammenkaldte jeg til et møde i det nye auditorium i Mineralogisk Museums kælderetage den 15. november 1920.

*J. P. J. Ravn*

15. november. Til stede: *O. B. Bøggild, C. Malling, F. Mathiesen, K. Brünnich Nielsen, E. Nørregaard, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz og H. Ødum*. *C. Malling* fremviste ammoniter og muslinger fra Bornholms Lias. *J. P. J. Ravn* fremviste Tertiær-mollusker fra Spitsbergen tilhørende museerne i Kristiania, Stockholm og Uppsala.

20. december. Til stede: *O. B. Bøggild, P. Harder, K. Henriksen, F. Larsen, V. Madsen, C. Malling, F. Mathiesen, K. Brünnich Nielsen, V. Nordmann, E. Nørregaard, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz og H. Ødum*. *K. Brünnich Nielsen* fremviste terebratler fra Daniet (i anledning af *A. Hadding's* afhandling om terebratler fra Sveriges Kridt). *H. Ødum* fremviste en samling paleocæne forsteninger fra Randers-egnen (Hvalløse og Svejstrup).

1921

24. januar. Til stede: *O. B. Bøggild, K. Henriksen, K. Jessen, F. Larsen, V. Madsen, F. Mathiesen, K. Brünnich Nielsen, E. Nørregaard, Th. Bjerring Pedersen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz og H. Ødum.* *K. Henriksen* fremviste insekter fra moleret samt en guldsmedevinge fra brunkulsaflejringen ved Moselund. *F. Mathiesen* foreviste bregner (6 arter) fra brunkulsaflejringerne ved Moselund.

14. februar. Til stede: *O. B. Bøggild, P. Harder, K. Henriksen, F. Larsen, C. Malling, F. Mathiesen, K. Brünnich Nielsen, V. Nordmann, E. Nørregaard, Th. Bjerring Pedersen, Chr. Poulsen, A. Rosenkrantz og H. Ødum.* *Brünnich Nielsen* fremviste de nu opdagede stilkplader af *Pollicipes elegans* Darw. = *Pycnolepas brunnichi* With. = *Brachylepas brunnichi* (With.) Br. Niels. samt arm-plader af ophiurer både fra skrivekridt og Danien. *Chr. Poulsen* fremviste trilobiter fra de bornholmske Olenus-skifre. Ved mødets slutning meddelte *J. P. J. Ravn*, at der sandsynligvis den 7. marts ville blive holdt et ekstraordinært møde med geologisk indhold, idet *P. Harder* da ville indlede en diskussion om grænsen mellem Danien og grønsand på Sjælland og om inddelingen af vort ældre Tertiær.

7. marts. Efter *P. Harder's* ønske var der sammenkaldt til et geologisk møde, til hvilket der var sammenkaldt de sædvanlige – desuden var indbudt *K. Callisen, V. Hintze, A. Jessen, V. Milthers* og *K. Rørdam*. Af disse mødte kun *K. Callisen* og *V. Milthers*. Iøvrigt var til stede: *O. B. Bøggild, P. Harder, K. Henriksen, F. Larsen, V. Madsen, C. Malling, K. Brünnich Nielsen, V. Nordmann, E. Nørregaard, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz, Th. Bjerring Pedersen og H. Ødum.* *P. Harder*: Om grænsen mellem Danien og grønsand på Sjælland og om inddelingen af vort ældre Tertiær. Efter det lange foredrag fulgte en meget langvarig diskussion.

4. april. Til stede: *O. B. Bøggild, P. Harder, K. Henriksen, K. Brünnich Nielsen, V. Nordmann, E. Nørregaard, Th. Bjerring Pedersen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz og H. Ødum.* *Rosenkrantz* fremviste en del store muslinger samt skildpadde-rester fra Craniakalken i Sydhavnen. *Brünnich Nielsen* fremviste hexakoraller fra det danske Senon.

17. oktober. Til stede: *O. B. Bøggild, P. Harder, K. Henriksen, F. Mathiesen, Th. Bjerring Pedersen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz og H. Ødum*, desuden stud. mag. *I. P. Andersen*. Endvidere efter særlig indbydelse *A. C. Johansen* og stud. mag. *S. A. Andersen*. *Bøggild* talte om kulture kalks organisation hos de lavere invertebrater (til og med bryzoerne), præparater fremvistes i lysbilledapparatet i auditoriet. *Ødum* fremviste en del forsteninger fra Harzen, samlet på ekskursionen i begyndelsen af september.

14. november. Til stede: *I. P. Andersen, O. B. Bøggild, K. Henriksen, C. Malling, K. Brünnich Nielsen, E. Nørregaard, Th. Bjerring Pedersen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz.* *Bjerring Pedersen* talte om de bornholmske Rastrites-skifre og fremviste et stort antal graptoliter derfra. *Chr. Poulsen* fremviste a) et forholdsvis fuldstændigt eksemplar af *Metopaster tumidus* var. *radiatus* fra skrivekridt i Stevns Klint. b) Neocom-brachiopoder fra Kimmeridge i Schweiz. c) Nerineaer fra Kimmeridge i Schweiz.

5. december. Til stede: *S. A. Andersen, I. P. Andersen, O. B. Bøggild, K. Henriksen, F. Mathiesen, K. Brünnich Nielsen, E. Nørregaard, Th. Bjerring Pedersen, Sigurd Hansen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz, H. Ødum*, og desuden som særlig indbudt gæst *V. Milthers*. *Mathiesen* fremviste og talte om coniferer fra Danmarks Tertiær. *Brünnich Nielsen* fremviste nye octokoraller fra vort Danium (*Corallium*,

*Gorgonella, Primnoa*). *Rosenkrantz* fremviste en ny *Carcharodon* fra Daniet i Københavns Sydhavn.

## 1922

16. januar. *O. B. Bøggild* talte om skalstrukturen hos muslingerne (fortsættelse af foredraget fra 7. møde i 1921) og viste en del præparater. *Bjerring Pedersen* fremviste 3 bornholmske eksemplarer af *Monograptus discus* fra øverste *Rastrites*- eller nederste *Cyrtograptus*-lag, oprindelig beskrevet fra — — — som en lille nautil (*Nautilus veles*).

13. februar. *Brünnich Nielsen* fremlagde hexakoraller fra Danmarks Danien. *P. Harder* fremlagde en del koraller fra Paleocænet i Sundkrogen.

20. marts. *O. B. Bøggild* talte om strukturen i kalkskallerne hos gastropoder, cephalopoder og crustaceer (fortsættelse af forrige møde) og viste en del her henhørende præparater. *A. Rosenkrantz* fremviste et aftryk i flint fra Saltholmskalk af en echinide (*Cidaris* s. l.) med tilhørende pigge.

3. april. *F. Mathiesen* fremviste og talte om én- og tokimbladede fra Danmarks Tertiær, hertil en del lysbilleder.

15. maj. *J. P. J. Ravn* foreslog en i fællesskab foretaget undersøgelse af Stevns Klint og udviklede nærmere en plan herfor. Stemningen syntes at være udelt for tanken. Det vedtoges at begynde den 25. maj (Kr. Himmelfartsdag) og efter *K. Brünnich Nielsen's* forslag vedtoges det at begynde længst mod nord (ved Bøgeskov). *A. Rosenkrantz* fremlagde nogle anachyter fra England og Danmark med pigge samt nogle forsteneringer fra Kagstrup. *J. P. J. Ravn* fremlagde nogle af museet erhvervede rester af mammut-kadavere fra Sibirien, hvortil *V. Nordmann* knyttede nogle bemærkninger.

25.-26. maj. Ekskursion til Stevns Klint. Deltagere (1. dag): *S. A. Andersen, I. P. Andersen, O. B. Bøggild, Sigurd Hansen, C. Malling, F. Mathiesen, K. Brünnich Nielsen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz* samt som gæst stud. mag. *Brems-Christensen*. Deltagere (2. dag): *S. A. Andersen, I. P. Andersen, Chr. Poulsen, J. P. J. Ravn, A. Rosenkrantz* samt *Brems-Christensen*.

1. dag. Med jernbane til Klippinge eller St. Heddinge; en del tog der ud pr. cykle. Aftalt mødested var Kulsti Rende, men en del gik over Gjørsløv til Bøgeskoven, hvor *K. Brünnich Nielsen* mente at have set et profil med skrivekridt, Cerithiumkalk og limsten, som han dog ikke kunne finde. *Brünnich Nielsen* og *C. Malling* nåede ikke ned til os, da vi snart forlod Kulsti Rende, fordi det viste sig, at klinten her nu var næsten lodret, så at kun skrivekridtet var tilgængeligt. Vi gik derfor sydpå og passerede gødningsfabrikken, som benytter limsten; bunden i graven er Cerithiumkalk. Videre til Mandehoved; her samlede vi en del forsteneringer, særlig i Cerithiumkalken. Gik så videre til kridtbruddet. Her ses i den nordlige væg endnu den hele lagserie, men limstenslaget er meget tyndt og forsvinder efterhånden imod syd i vestvæggen. Noget mindre end 2 meter under limstensens underkant havde vi allerede nord for Mandehoved set et temmelig tykt lag af flintknolde; det kunne følges hele vejen til kridtbruddet, hvor det til sidst forsvandt længst mod syd i vestvæggen. Nogen forskel mellem gråt og gult (eller hvidt) skrivekridt kunne vi ikke se. Vi søgte en del efter forsteneringer i bunden af det store brud, men fandt her meget bryozorigt skrivekridt, som kun indeholdt få andre forsteneringer. Nu forlod alle med undtagelse af *I. P. Andersen, Chr. Poulsen, A. Rosenkrantz* og *J. P. J. Ravn* klinten. Disse 4 gik ind i det mindre brud, lidt syd for det store, hvor vi fandt en del forsteneringer i skrivekridtet, deriblandt (*Chr. Poulsen*) tre skaller af *Pecten puggaardi* med de naturlige farver tildels bevarede. Hermed stand-

sede alle undersøgelserne for denne dag; de var i høj grad hindrede af en usædvanlig varme.

2. dag. Deltagerne samledes ved fyret. Så lidt (under fyret) på grænsen mellem Cerithiumkalk og limsten, som efter *A. Rosenkrantz*' udsagn her skulle være uskarp; den viste sig dog temmelig tydelig, men grænsefladen var meget ujævn (formodentlig fordi dyr havde lavet huller og gange i Cerithiumkalkens havbund, og ned deri var så trængt bryozosand). Gik så op igen og videre mod syd til Havevigskrog, hvor vi særlig samlede forsteninger i Cerithiumkalken. Afbrød arbejdet kl. 15,30 for at vende tilbage til København. Vejret også denne dag meget varmt.

16. oktober. *K. Brünnich Nielsen* fremviste stenarter og forsteninger fra det genåbnede, men nu atter forladede brud på Saltholm. *Chr. Poulsen* fremviste trilobiter fra den bornholmske Orthoceratitkalk.

4. december. *F. Mathiesen*: Et mærkeligt stykke fossilt ved fra engelsk Senon. Henvførtes til Protopinaceae Gothan, foreslog navnet *Protopinoxylon*. Kort diskussion især om navn og fundforhold (var muligvis skyllet ud fra ældre formation). *A. Rosenkrantz*: Hajfaunaen fra Faxe. *K. Brünnich Nielsen* fremlagde (uden for programmet) rester af recente echinodermer for at vise, at deres konsistens var en sådan, at de let kan gnaves eller skræbes. Han havde i forvejen fremlagt et par søborrer fra Saltholmskalken (på Saltholm), der bar spor af »gnav«.

## 1923

5. februar. *H. Ødum* fremviste *Inoceramus tegulatus* fra dansk skrivekridt. *K. Jessen* talte om og demonstrerede det vigtigste skovpollen i danske tørve- og gytjelag.

26. februar. *K. Brünnich Nielsen* fremviste comatulider fra Ifö's Kridt. Samme fremviste kæbeapparatele af Kridtechinider. *F. Mathiesen* fremviste tegninger og præparater af forkalket ved fra Turner Sund, fundet som løs blok og formodentlig stammende fra yngre Jura.

23. april. *F. Mathiesen*: Almindelige betragtninger over den systematiske værdi af vedanatomiske karakterer hos recente og fossile nåletræer. *J. P. J. Ravn* talte om forholdet mellem *Lima geinitzi* og *L. testis* Grönw. og fremviste eksemplarer fra forskellige aflejringer.

29. oktober. *A. Rosenkrantz*: Faunaen i løse blokke af den allerøverste Craniakalk (fundet i morænen i Sydhavnen). *F. Mathiesen*: Om fasciculitkul.

12. november. *K. Brünnich Nielsen* fremviste skrivekridtforsteninger fra »Danmark« ved Ålborg, fundet ved knusning og slæmning af kridtet. Foreslog at undersøge horisonterne i Stevns Klint på denne måde. *Chr. Poulsen* fremviste en ny graptolit fra Bornholm, *J. P. J. Ravn* fremviste nogle muslinger (*Aucellina gryphaeoides*, *Alectryonia diluviana*, *Exogyra conica*) fra fosforiten ved Madsegrav.

## 1924

21. januar. *H. Ødum* fremviste forsteninger fra Kridtet ved Voxlev. *F. Mathiesen* fremviste fossilt ved af en med Trochodendraceae beslægtet plante fra Østgrønland.

18. februar. *K. Brünnich Nielsen* fremviste forsteninger fra Stevns Klint og Hjerm, fundet ved slæmning af kridt. *F. Mathiesen* fremviste rester af *Silene acaulis*, fundet sammen med andre arktiske planter i lidt gytje umiddelbart på kridtets skrånede i Møns Klint.

7. april. *J. P. J. Ravn* fremviste Gault ammoniter fra fosforitlaget ved Madsegrav. *K. Brünnich Nielsen* fremviste *Porosphaera* fra Danmarks Kridtaflejringer.



13. oktober. *A. Rosenkrantz* fremviste en del forsteneringer fra den over Fiskeleret liggende del af Cerithiumkalken. *Chr. Poulsen* fremviste nedrekambriske forsteneringer (leg. *Lauge Koch*) fra Nordgrønland.

17. november. *K. Brünnich Nielsen* fremviste en fauna fra fiskeleret i Stevns Klint og knyttede dertil nogle bemærkninger om lagenes dannelse. *I. P. Andersen* fremviste et kindhorn af en *Remopleurides* samt en *Orthoceros* fra Jerrestad i Skåne (Dicellograptusskifer). *A. Rosenkrantz* fremviste recente og »fossile« kalkrullesten. Samme omtalte en forsteningførende horisont i moleret (mellem askelag 26 og 27) og fremviste en makrelhale fra moleret.

10. december. *I. P. Andersen* foreviste en del Crag-forsteneringer fra Island. *A. Rosenkrantz* talte om en boring i Paleocæn i Ebeltoft. *H. Ødum* fremsatte bemærkninger om Daniet på Djursland i tilknytning til *Rosenkrantz'* foredrag.

## 1925

23. februar. *K. Brünnich Nielsen*: Nye bryozoaer fra det danske Kridt. *C. Malling*: Rester af Plesiosaurer (*Thaumatosauros*) fra Lias på Bornholm.

16. marts. Mødet holdtes i DGU's lokaler, Gammelmønt 14. *K. Brünnich Nielsen*: Sekundære Cidaride-pigge fra dansk Kridt. *S. A. Andersen* fremviste ejendommelige trekantede pigge af *Tylocidaris baltica* fra skrivekridt ved Ålborg. *H. Ødum* fremviste en stor samling echinodermer fra de jyske Kridt-aflejringer.

30. marts. *K. Jessen*: En oversigt over den interglaciale flora. *I. P. Andersen*: Brachiopoder fra bornholmsk og skånsk Dicellograptusskifer. *J. P. J. Ravn* fremviste et par nyanskaffede eksemplarer af *Branchiosaurus* med spor af gællebuer.

28. april. Mødet holdtes i DGU's lokaler, Gammelmønt 14. *K. Brünnich Nielsen* fremviste pigge af en *Echinothuria* fra dansk skrivekridt samt en plade af en aulodont diactematide fra Herfølge. *H. Ødum* fremviste brachiopoder og mollusker fra det jyske Kridt.

12. oktober. *Chr. Poulsen* gennemgik den nedrekambriske fauna fra Nordgrønland. *F. Mathiesen*: *Sciadopitys*, en østasiatisk nåletræstype fra dansk Tertiær.

16. november. *F. Mathiesen*: *Ranunculus hyperboreus* som subfossil på Møn, samt yderligere bemærkninger om *Silene acaulis*. *C. Malling*: Nye ammoniter fra Bornholms Jura. *Chr. Poulsen*: Mellekambriske trilobiter fra Nordgrønland.

14. december. *J. P. J. Ravn* fremviste en del irregulære echinider fra Danmarks Kridtaflejringer (*Conulus*, *Echinoconus*, *Coraster*, *Brissopneustes* og *Cyclaster*). *F. Mathiesen* fremviste en del Jura-plantefossiler fra Denmark Hill (nær Brisbane) i Queensland.

## 1926

8. februar. *K. Brünnich Nielsen* fremviste en del forsteneringer fra skrivekridtet ved Nørre Utrup. *J. P. J. Ravn* fremviste de danske arter af *Echinocorys* fra skrivekridt og Danium. *Chr. Poulsen* fremviste ozarkiske forsteneringer fra Nordgrønland.

29. marts. *F. Mathiesen*: Jurassiske nåletræer, ved fra Kong Karl's Ø. *K. Henriksen*: Trilobithovedets segmentering.

8. november. *K. Brünnich Nielsen*: Faunaen i Trimminghamkalken. Havde slættet en del af kalken og fundet en mængde forsteneringer. Faunaen stemmer nærmest med det jyske skrivekridts. *Chr. Poulsen* gennemgik den nedre ordoviciske fauna fra Nordgrønland (Nunatami-formationen).

6. december. *E. Nørregaard* fremviste en *Bulla*-art fra en Tertiærblok fra Havesnæs ved Flensborg. *J. P. J. Ravn* fremviste 4 *Cidaris*-arter fra dansk skrivetridt.

## 1927

7. marts. *K. Brünnich Nielsen* fremviste serpulider fra det danske skrivetridt. *H. Ødum* forelagde *Francke's* arbejde om danske paleocæne foraminiferer.

4. april. *K. Brünnich Nielsen*: Serpulider fra de danske Danien-aflejringer (→ koralkalken). *K. Henriksen*: En kritik af *Walcott's* arbejde om mellemkambriske crustaceer.

14. november. *Chr. Poulsen* foreviste Gothlandiske forsteninger fra Nordgrønlands graptolitførende aflejringer og knyttede hertil en del stratigrafiske bemærkninger.

5. december. *A. Rosenkrantz* gennemgik Stevnsprofilen og fremviste cephalopoder fra det hærnedede skrivetridt. *J. P. J. Ravn* fremviste en del regulære echinider (navnlig pigge af echithurider og *Phymosoma*) fra Danmarks Kridtaflejringer.

## 1928

13. februar. *F. Mathiesen*: En fossil bregne fra Vestgrønland. *Chr. Poulsen*: Gothlandiske tabulater fra Nordgrønland. Uden for dagsorden og i begyndelsen af mødet fremlagde *F. Mathiesen* et fossilt phryganide-larverør fra Atanekerdluk).

12. marts. *A. Rosenkrantz* gav et referat af *Camille Arambourg*: Les poissons fossiles d'Oran. *J. P. J. Ravn* fremviste eksemplarer af »*Hercoglossa danica*« fra pisolittkalken ved Vigny og knyttede hertil nogle bemærkninger om de nyeste undersøgelser af pisolittkalken.

16. april. *H. Ødum* fremviste senone og danske forsteninger fra en boring ved Branderlev (Lolland). *A. Rosenkrantz* fremviste nautiler fra Faxe. *K. Henriksen* fremviste en del insekter fra Lias og Malm.

8. oktober. *Th. Mortensen*: *Bothriocidaris* (fremvisning af et eksemplar) og echiniders afstamning. *A. Rosenkrantz*: *Scolithus*-sandsten fra Østgrønland.

5. november. *K. Brünnich Nielsen* fremviste serpulider fra koralkalken i Faxe og knyttede dertil nogle bemærkninger om koralkalkens forhold til bryozokalken. *Chr. Poulsen*: Gothlandiske gastropoder fra Nordgrønland.

10. december. *K. Brünnich Nielsen* fremviste de forskellige skeletdele af *Metopaster tumidus*. *Chr. Poulsen* fremviste Gothlandiske brachiopoder fra Nordgrønland.

## 1929

21. januar. *H. Ødum*: Danienforsteninger fra Træløse (ved Herlufmagle). *F. Mathiesen*: Fossilt ved (»*Feistmantelia*«) fra Østgrønland. *Chr. Poulsen*: *Cryptozoon* fra Nordgrønland.

11. marts. Formanden meddelte, at dette var det 50. møde, men at man havde talt om at vente med fest til klubbens 10 års fødselsdag den 15. november 1930. *A. Rosenkrantz* fremviste muslinger fra Ripley Formationen i USA. *Chr. Poulsen* fremviste gothlandiske muslinger fra Nordgrønland. *A. Rosenkrantz* fremviste et par kroge af cephalopoder fra Østgrønlands Portlandien.

22. april. *A. Rosenkrantz* fremviste gastropoder fra Ripley Formationen samt fremsatte en del bemærkninger om denne faunas forhold til andre øvrekretaciske faunaer. Samme fremlagde Trias-forsteninger fra Østgrønland.

11. november. *F. Mathiesen* fremlagde *Ginkgo*-lignende ved fra Rhæt-Lias i Rønne

Havn. *J. P. J. Ravn*: Referat af et lille afsnit af *Erh. Voigt*: Die Lithogenese der Flach- und Tiefwassersedimente des jüngerer Oberkreidemeeres (afsnittet: Probleme des Schreibkreidebildung).

9. december. *K. Henriksen* fremviste en græshoppevinge fra moleret på Fur. *A. Rosenkrantz* fremviste Trias-forsteninger fra Østgrønland.

## 1930

13. januar. *K. Brünnich Nielsen* forelagde nye crinoider fra dansk Kridt (÷ Comatulider). *J. P. J. Ravn* refererede *O. Kühn's* notits om formodede Danium-blokke fra Bruderndorf (ca. 30 km nord for Wien).

17. februar. *K. Brünnich Nielsen* forelagde nye comatulider fra dansk Kridt. *J. P. J. Ravn* fremviste en lille samling forsteninger fra det såkaldte Danium på Krim og knyttede hertil en del bemærkninger.

31. marts. *K. Brünnich Nielsen* forelagde en del forsteninger stammende fra en lille prøve af den i forrige møde foreviste bryozokalk fra Krim. Han og *J. P. J. Ravn* var enige om, at denne bryozokalks alder sandsynligvis lå i lakunen mellem Senon og Danium her i Danmark. *A. Rosenkrantz* forelagde *Pecten*-arter (*Syncyclonema* og *Camptonectes*) fra øvre Jura i Østgrønland.

20. oktober. *K. Henriksen* fremviste sen- og postglaciale insekter fra skånske tørve-moser. *K. Brünnich Nielsen*: Om forskellen mellem faunaerne i det stevnske og det mønske skrivekridt. Samme indledte dog med fremvisning af et eksemplar af *Cyathidium holopus*, fundet af stud. mag. *Imm. Matzen* i blegekridtet på Helligkildeby Mark.

15. november. *Th. Mortensen* fremlagde et par nye eksemplarer af *Bothriocidaris* fra Estland. *Chr. Poulsen* fremlagde en cystidé og en *Receptaculites*, fundet som løse blokke i Danmark. Uden for dagsorden fremlagde *V. Nordmann* en kindtand af *Elephas antiquus*, som skal være fundet her i Danmark.

Efter mødet samlede alle 21 deltagere til et lille pølsegilde i kælderen i anledning af Klubben's 10-års fødselsdag (kr. 2,50 pro pers.). Efter måltidet, hvortil der serveredes øl fra fad, indtoges kaffen samt portvin og cigarer. Der holdtes en del taler. *J. P. J. Ravn* gav en kort oversigt over klubbens liv i de svundne 10 år; stiftelsen; 9 oprindelige medlemmer (*Malling* †); medlemstallets vækst. Ialt havde der været 34 medlemmer (*Th. Bjerring Pedersen* †). Ved tiårets slutning 25 medlemmer. 57 møder med ialt 645 deltagere (incl. enkelte gæster; gennemsnitlig 11<sup>6</sup>/<sub>19</sub> deltagere pr. møde. *O. B. Bøggild* til stede ved 51 møder (»Ridder af det gyldne pygidium«). 121 foredrag hvoraf gæsten *Th. Mortensen* havde holdt 1, de resterende 120 holdtes af 15 medlemmer, hvoraf *Brünnich Nielsen* holdt de 25 (»Kommandør af det gyldne pygidium«). *Chr. Poulsen* udnævntes til »Ølmand« på grund af hans fortjenester af arrangementet af gildet. Omtalte dernæst, at det af hensyn til DGF væsentlig var rent palæontologiske emner, der var drøftet i Klubben; det var ønskeligt, at man i fremtiden også kunne drøfte for eks. palæobiologiske emner. Udbragte et leve for klubben. Oplæste et telegram fra *V. Madsen* samt en hilsen fra *I. P. Andersen*. Taler holdtes endvidere af *V. Nordmann*, *O. B. Bøggild*, *Th. Mortensen*, *K. Brünnich Nielsen* og *Chr. Poulsen*, dels for klubben, dels for dens formand. Endvidere talte *A. Rosenkrantz* for *H. Gry*, som havde tegnet en humoristisk frise, der var ophængt i lokalet. *Th. Mortensen* op-toges i klubben. Mødet sluttede ca. kl. 12.

## 1931

16. marts. *Th. Mortensen* fremviste palaeochinider fra Marbre Noir de Dinant. *K. Brännich Nielsen* fremviste en del forstener, udslemmede af en prøve fra udgravningen ved Vestre Gasværk 1930.

26. oktober. *K. Brännich Nielsen* fremviste en samling forstener fra en dansk flage ved Træløse. *A. Rosenkrantz* fremviste pectinider fra mellem-Lias i Scoresby Sund.

23. november. *Chr. Poulsen*: Referat af nyere undersøgelser over graptoliterens systematiske stilling. Samme fremlagde nogle muslinger fra Østgrønlands Kambrium. *J. P. J. Ravn* fremlagde 1) en meget stor hajvirvel fra glimmerleret ved Skærum Mølle samt 2) en *Brunonia*-lignende forstening fra Arnagerkalk.

14. december. *K. Brännich Nielsen*: Rekonstruktion af tre Kridt-echinider. Samme forelagde en pourtalesiide fra dansk skrivekridt. *Th. Mortensen* fremlagde en Mineralogisk Museum tilhørende ny slægt af saleniider fra Ivö. *V. Nordmann* foreviste *Elliot Smith's* rekonstruktion af *Eoanthropus dawsoni* og knyttede hertil bemærkninger om *Sinanthropus* og *Pithecanthropus*.

## 1932

15. februar. *F. Mathiesen* fremlagde fossilt ved fra Kap Dalton i Østgrønland. Stemte godt overens med ved af *Corylopsis* (Hamamelidacea); benævntes *Corylopsites* og *Corylopsitoxylon*. *Chr. Poulsen* fremlagde nedrekambriske forstener fra Bastionformationen i Østgrønland.

21. marts. *Chr. Poulsen* fremlagde forstener fra Ella Ø-formationen (kambrisk) i Østgrønland. *A. Rosenkrantz* gav i tilslutning hertil et referat af nyere litteratur om *Scolithus* i forbindelse med egne undersøgelser.

11. april. *K. Brännich Nielsen* fremviste 15 arter af danske Kridt-asteroider (fortsættelse af mødet 14. december 1931). *Th. Mortensen* fremviste en *Hemicidaris* med periproctalplader (tilhører Mineralogisk Museum, »*Cidaris crenularis*«, Malm, Basel) samt en *Acrosadlenia* med pedicellier og sphaeridier. *J. P. J. Ravn* fremlagde *Johnstrupia faxensis* n. gen., n. sp.

10. oktober. *Th. Mortensen* fremviste salenider fra Kridtet i Kristianstad-området. *A. Rosenkrantz* fremviste en del store muslinger (*Pinna*, *Perna*, *Gervilleia*, *Pecten* og *Lima*) fra mellemste Lias i Scoresby Sund. *Kaj Hansen* foreslog, at der i Meddr fra DGF skulle gives en oversigt over klubbens møder. Stemningen syntes at være herfor.

14. november. *A. Rosenkrantz* fremlagde echinider og brachiopoder fra de formodede ballast Jura-blokke fra stranden syd for Nexø. *Chr. Poulsen* fremlagde en del kambriske forstener fra USA.

5. december. *K. Brännich Nielsen* fremlagde a) nogle serpulidelæg fra USA og Danmark. b) Pedicellier fra dansk Kridt. c) Arter af slægten *Mitras* fra dansk Kridt. *Th. Mortensen* fremlagde nogle pedicellier fra England samt en *Echinopsis* fra Frankrig. *Chr. Poulsen* refererede nyere undersøgelser over *Marella*. I diskussionen fastholdt *K. Henriksen*, at *Marella* ikke var en trilobit, men en branchiopod, idet de nye undersøgelser viste nogen overensstemmelse med *Apus*.

## 1933

6. februar. *D. Laursen* fremlagde en ny art af *Cyrtograptus* fra Bornholm. *Th. Mortensen*: Tandapparat hos *Stomechinus* og bemærkninger om *Acrocidaris*. *A. Rosen-*

krantz fremviste *Ophiomorpha*-lignende dannelser fra Lias i Schwaben. *J. P. J. Ravn*: Nye små muslinger og snegle fra »Næsen« i Faxe (tavle I af den kommende afhandling).

6. marts. *Chr. Poulsen*: Bemærkninger om *Halysites* (særlig *Halysites catenularius*-gruppen. *Th. Mortensen*: *Tetragramma* fra Ostindien, *Cidaris florigemma* (med tandapparat) fra Schweiz og *Hemicidaris luciensis* fra Frankrig. *J. P. J. Ravn*: Nye gastropoder fra Faxekalken (tavle II-IV af den kommende afhandling).

20. november. Formanden bød velkommen og meddelte, at klubbens medlemmer kunne overvære professor *Stensiö's* foredrag i Naturhistorisk Forening den 24. ds., selv om de ikke var medlemmer af denne forening. *Th. Mortensen* forelagde iagttagelser over fossile echinider fra England. *A. Rosenkrantz*: Om pelemorf deformation hos fossile *Pholadomya*-skaller belyst ved eksemplarer fra grønsandet ved Lellinge.

4. december. *D. Laursen*: En crinoide fra Bornholms Cyrtograpthuskifer. *E. Nielsen*: Fisk (navnlig edestider) fra Østgrønland, nedre Perm (»Karbon«).

## 1934

5. februar. *K. Brünnich Nielsen*: En ny tilstandsform for koralkalk fra Daniet. Samme: Porøse echinoderm-plader fra Faxe. *E. Nielsen* gav en oversigt over nyere anskuelser om hvirveldyrenes slægtskabsforhold og systematik (særlig fiskenes) og fremviste derefter en del Triasfisk fra Østgrønland.

19. februar. *Chr. Poulsen*: Om slægten *Anomocare*. *A. Rosenkrantz* fremviste østgrønlandske forsteninger fra ældre Kridt. Samme gav et meget kort referat af *Arnold Franck*: Die bruchlose Deformation von Fossilien durch tektonischen Druck und ihr Einfluss auf die Bestimmung der Arten.

5. marts. *A. Rosenkrantz*: Om slægten *Icanotia* fra Ifö. *H. Frebold*: Die mesozoischen Faunen der Koldewey Insel und ihre Lebensverhältnisse. Samme: Neue Inoceramen aus Ostgrønland.

9. april. *J. Troelsen*: Om polymorfi og dimorfi hos foraminiferer fra vort Paleocæn. *Chr. Poulsen* fremlagde forsteninger fra Østgrønlands Ordovicium og knyttede hertil bemærkninger om Ozarkians stratigrafiske stilling.

5. november. *J. Troelsen*: Et par nye foraminifer-slægter fra vort Paleocæn. *C. Teichert*: Lidet kendte og nye ordoviciske og devone gastropoder. *J. P. J. Ravn* gav et kort referat af *Otto Wetzel's* arbejde om mikroorganismer i flint, med lysbilleder.

3. december. *K. Brünnich Nielsen*: Faunaen i skrivekridtet ved Erslev. *C. Teichert*: Cephalopoder fundne i palæozoiske blokke fra Danmark.

## 1935

14. januar. *H. Frebold*: Die Faunenfolge im Karbon-Unterperm Spitzbergens. På grund af den fremrykkede tid blev et foredrag af *C. Teichert* om *Endoceras* i løse blokke fra Danmark udsat til et senere møde.

18. februar. *A. Rosenkrantz*: Nyere undersøgelser over Jurabrachiopoder. *Chr. Poulsen*: Et bidrag til visse Silur-cephalopoders biologi. *J. P. J. Ravn*: Om *Belopterella cylindrica* fra Københavns Paleocæn. De sidste to meddelelser trådte i stedet for et foredrag af *H. Frebold*, som var blevet syg.

4. marts. *K. Brünnich Nielsen* fremlagde nye asteroider fra dansk Kridt. *Th. Mortensen* fremlagde 2den del af hans store monografi over echiniderne.

18. marts. *H. Frebold*: Die Unterkreide der Barents See. I tilslutning hertil gav hr.

*Blüthgen* en meddelelse om faunaen i Kridtet i Kong Karls Land. *Chr. Poulsen*: Nye forsteninger fra Bornholms grønne skifre.

4. november. *A. Rosenkrantz*: Dogger ammoniter fra Scoresby Sund. *J. Troelsen*: Et særligt tilfælde af dimorfi hos foraminifererne. *Chr. Poulsen*: Nye forsteninger fra Bornholms grønne skifre (II).

### Møder i Palæontologisk Klub december 1969 – december 1970

15. december 1969. *A. Rosenkrantz*: Formodede Danien-foreløbere for slægten *Magilus*. *H. J. Hansen*: Om *Turrilina*'s vægstruktur samt de systematiske konsekvenser.

16. februar 1970. *Fr. J. Mathiesen*: Om nogle plantefossiler af *Sequoia*-typen fra det danske neogene Tertiær.

16. marts. *B. Spiro*: Tidlig diagnose i løse koraller fra Eilat, Israel.

13. april. *C. Heinberg*: Jurassiske krybespor og gravegange fra Jameson Land.

Den gule serie (Bathonien) består af vekslende grove og fine glimmerrige sandsten. Passage af snegle og orme (og måske crustaceer) gennem sedimentet forårsagede en reorientering og -pakning af kornene og har efterladt sporfossiler. Lodrette U-formede gravegange findes også; de har en speciel struktur, som ikke tidligere er blevet beskrevet. Sporfossilerne kan bruges som facies-indikatorer og sammen med sedimentologiske vidnesbyrd hjælpe til at klarlægge den gule series aflejningsmiljø.

*R. G. Bromley*: En svamp, et hul og to navne.

Blandt sporfossiler er borehuller af clionide svampe hyppigt forekommende. Som kropsfossiler er svampenes spikler i flere tilfælde også bevarede inden i borehullerne. Selvom borehullerne og deres indhold af spikler er frembragt af én og samme organisme tillægger man dem forskellige navne. Grunden er, at kropsfossiler og sporfossiler henregnes til helt forskellige palæontologiske kategorier.

11. maj: *A. Rosenkrantz*: Findes slægten *Eucycloscala* i vort Danien og Selandien?

1933 anførte *J. P. J. Ravn* *Eucycloscala ultima* Ravn fra Faxe og 1939 *Eucycloscala? crassilabris* (v. Koenen) fra Vestre Gasværk. *Eucycloscala* Cossmann må betragtes som alene tilhørende Trias, de kretassiske »*Eucycloscala*« slægten *Urceolabrum* Wade. Ingen af de to danske arter kan imidlertid henregnes til *Urceolabrum*. Faxe-arten må tilhøre en ny slægt af subfamilien Liotinae, arten fra Vestre Gasværk er derimod en *Scalina*. Fra det ældste Danien på Stevns foreligger en endnu ikke beskrevet stor *Urceolabrum*, forskellig fra de kendte senone arter.

*H. Wienberg Rasmussen*: Nogle crinoider fra Kridt og Tertiær.

12. oktober. *B. Spiro*: Submarine diagenesis of corals.  
9. november. *H. J. Hansen*: Om rotalide foraminiferers bygning.  
15. november. Fest i anledning af Palæontologisk Klub's 50 års jubilæum.

### Møder i Kvartærgeologisk Klub december 1969 – december 1970

9. februar 1970. *S. Hansen*: Sidste nedisnings maksimum-udbredelse i Syd-Jylland.

9. marts. *K. Hansen*: Spaltdale i Jylland (se referat af foredraget side 47–53).

Diskussion: *Asger Berthelsen* var enig med foredragsholderen i, at spaltdalene næppe kan skyldes undergrundstektonik. På universitetets geologiske ekskursion til Jylland i foråret 1967 havde han fremhævet dette og havde ligesom ved senere kollokvier (i »kvartærgruppen«) foreslået, at spalterne skyldes kontraktion ved dybfrysning af et permafrostlag, og at de sammen med »patterned ground« af varierende maskevidde var at anskue som ekstremt periglaciale fænomener. Han henviste til *H. Svensson's* arbejde om tundra polygoner (NGU Årbok 1962, side 298–327), hvor der i fig. 3 på et luftbillede fra Traill Ø kan ses flere, kilometerlange frostspalter. *Asger Berthelsen* nævnte, at geofysiske metoder næppe vil kunne udsige noget om de jyske spaltdales oprindelse på grund af manglende bjergartskontraster, men at luftbilledstudier og sammenligninger med forholdene i recente, periglaciale områder burde udføres.

### Møder i Sedimentologisk Klub december 1969 – december 1970

22. september 1970. *L. Quashi* (Ghana): a) Geochemistry of aluminium and iron in soils. b) Bauxite and laterite deposits.

11. november. *J. Bruun Petersen*: Nyt om Nexø sandstenen – resultater af kemiske undersøgelser, røntgenanalyser med mere.

## Møder i de geologistuderendes klub Steno i 1970

Møder i december 1969 – se Årsskrift for 1969, side 117.

12. februar 1970. Generalforsamling. Valg af ny bestyrelse.

19. februar. Stud. scient. *Naja Mikkelsen*: Geologisk sommerarbejde på Nugssûaq, 1969 (optagelsesforedrag).

26. februar. *Baruch Spiro*: Is Israel moving?

5. marts. Dr. *Richard Bromley*: Trace fossils in »hard grounds«.

12. marts. Stud. mag. scient. *Vagn Jensen*: Om astroblemer.

19. marts. Stud. scient. *Lars Skov Andersen*: Graniter eller graniter – fra Lyell til Winkler (optagelsesforedrag).

2. april. Stud. scient. *Niels Dahl Knudsen*: Skarnminerale i metamorfe kalkbjergarter (optagelsesforedrag). Stud. mag. scient. *Jørgen Thuesen*: Von Wolff's system anvendt på Hawaii-bjergarter.

9. april. Stud. scient. *Erik Hjelmar*: Intrusioner i forbindelse med foldekæder – belyst med eksempler fra Appalacherne (optagelsesforedrag). Stud. scient. *Per L. de Flon*: Geologisk kartering i Scoresby Sund (optagelsesforedrag).

17. april. *Peter R. Dawes*, Ph. D.: Greenland north of 80° N. Derefter bogauktion og forårsfest.

17. september. Cand. scient. *Steen Sjørring*: Mennesker og kultur i Istiden.

24. september. Stud. scient. *Claus Andersen* & stud. scient. *Bjørn Buchardt*: Ekskursionen til Østafrika – ledsaget af lysbilleder.

9. oktober. Rusmodtagelse. Rustaler: Professor dr. phil. *Asger Berthelsen*.

15. oktober. Stud. mag. scient. *Keld Gormsen*: Geologisk kartering i Sydøstgrønland, 1967–1970.

17.–19. oktober. 3-dages ekskursion til Lillebælts-området og Gram teglværk.